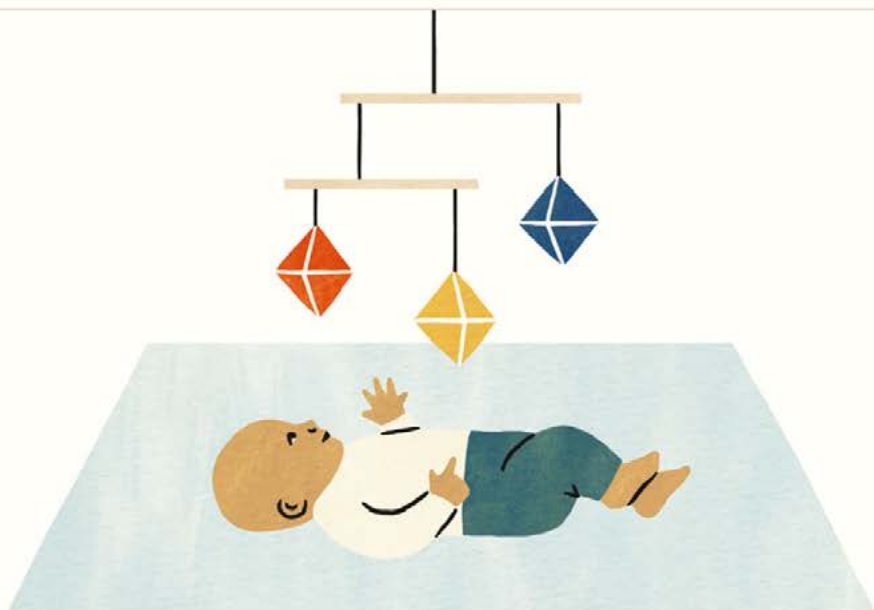

Kniha, ktorá vám ponúka množstvo praktických rád ako využiť Montessori prístup pri výchove a starostlivosti o bábätko. – **Angeline Stoll Lillard, PhD.**,
autorka knihy *Montessori, the Science behind the Genius*

Od
autorky
bestselleru
**Montessori
pre
batolátá**

MONTESSORI PRE BÁBÄTKÁ

PRÍRUČKA PRE RODIČOV, KTORÍ TÚŽIA VYCHOVÁVAŤ
SVOJE BÁBÄTKÁ S LÁSKOU, REŠPEKTOM A POROZUMENÍM

SIMONE DAVIES A JUNNIFA UZODIKE

Ljndeni

Montessori pre bábätká

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindenisky.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Simone Davies a Junnifa Uzodike

Montessori pre bábätká – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

MONTESORI PRE BÄBÄTKÄ

PRÍRUČKA PRE RODIČOV, KTORÍ TÚŽIA VYCHOVÁVAŤ
SVOJE BÄBÄTKÄ S LÄSKOU, REŠPEKTOM A POROZUMENÍM

SIMONE DAVIES A JUNNIFA UZODIKE

Ljndeni

First published in the United States as: THE MONTESSORI BABY:
A Parent's Guide to Nurturing Your Baby with Love, Respect, and Understanding
Copyright © 2021 by Jacaranda Tree Montessori and Junnifa Uzodike
Illustration copyright © by Sanny Van Loon
Published by arrangement with Workman Publishing Co., Inc, New York.
Translation © Radka Smržová, 2022
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2022

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-2752-5
ISBN e-knihy 978-80-566-2772-3 (1. zverejnenie, 2022) (ePDF)

*Venované všetkým bábätkám:
Kiež ste vychovávané tak, aby ste mohli rozvíjať svoj jedinečný potenciál.
Ste dar. — Simone*

*Pre Solu, Metu a Biendu, moje Montessori deti:
Ďakujem, že ste ma každý deň niečo naučili a že ste ma inšpirovali.
Ste moje najväčšie požehnanie.
— Junnifa*

OBSAH

KAPITOLA 1

ÚVOD

- 02 Je načase zmeniť spôsob, akým sa dívame na naše bábätká
- 03 Montessori príbeh
- 05 Prečo milujeme bábätká
- 06 Čo potrebujeme vedieť o bábätkách
- 08 Ako čítať túto knihu
- 10 Čo nám bábätká v skutočnosti hovoria

KAPITOLA 2

MONTESSORI PRINCÍPY PRE BÁBÄTKÁ

- 12 Čože? Montessori vzdelávanie pre bábätká?
- 13 Stručná história Montessori
- 14 Čo je Montessori?
- 15 Niektoré dôležité Montessori zásady
  - 15 Absorbujúca myseľ
  - 16 Ľudské tendencie
  - 18 Senzitivné obdobia
  - 20 Pozorovanie
  - 24 Pripravené prostredie

KAPITOLA 3

OD POČATIA K PRVÝM ŠIESTIM TÝŽDŇOM ŽIVOTA BÁBÄTKA

- 28 Počatie
- 29 Tehotenstvo
- 36 Pôrod
- 41 Symbióza - prvých 6 až 8 týždňov s bábätkom
  - 44 Hmatové skúsenosti
  - 45 Sluchové skúsenosti
  - 45 Vizúálne skúsenosti
- 47 Hlas novorodenca: rozhovor s Karin Slabaughovou

KAPITOLA 4

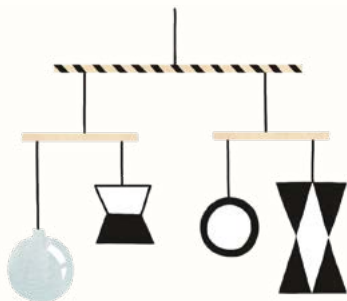
ZARIADENIA DOMOVA

- 52 Zariadenie priestorov v štýle Montessori
- 52 Deti toho nepotrebnú tak veľa
- 54 Vytvoríme priestor, kde sa hovorí „áno“
- 56 Pozorujeme, skladujeme a vymieňajme
- 57 Miestnosť po miestnosti
- 64 Otázky o nízkej posteli
- 66 Ako zvládnuť náročné situácie
  - 66 Starší súrodenci
  - 67 Malé priestory
  - 67 Zbavme sa neporiadku
- 68 Príprava domova pre mladšie batola
- 70 Výhody zariadenia domova v štýle Montessori
- 74 Montessori domov z pohľadu bábätka, 16-mesačný Zach
- 77 Exkurzia po dome

KAPITOLA 5

VÝCHOVA MONTESSORI BÁBÄTKA

- 84 Dôvera
- 85 Prijatie
- 86 Rešpekt
- 90 Láskavé a jasné hranice
- 93 Podpora koncentrácie
- 95 Sloboda pohybu
- 96 Bezpečné puto
- 98 Keď bábätko plače
- 99 Staňme sa jeho sprievodcom
- 101 Formovanie pohľadu na svet
- 102 Praktický pomocník na posilnenie spojenia s bábätkom
- 103 Spomaľme

KAPITOLA 6

PRVÁ ČASŤ

ÚVOD DO MONTESSORI AKTIVÍT

- 106 Ako môžeme podporiť vývoj nášho bábätka
  - 110 Našou úlohou je pripraviť prostredie, nie zabávať
  - 112 Ako pomôcť, ak naše dieťa uviazlo alebo bojuje
- 113 Ďalšie poznámky k aktivitám pre deti

DRUHÁ ČASŤ

JAZYKOVÉ AKTIVITY

- 117 0 – 3 mesiace
- 121 3 – 6 mesiacov
- 123 6 – 9 mesiacov
- 123 9 – 12 mesiacov
- 124 12 + mesiacov
- 125 Rozvoj jazyka v prvom roku
- 127 Dvojazyčnosť

TRETIA ČASŤ

ČINNOSTI NA PODPORU ROZVOJA POHYBU

- 131 0 – 3 mesiace
- 132 Uchopovanie a rozvoj pohybu
- 139 3 – 6 mesiacov
- 144 6 – 9 mesiacov
- 149 9 – 12 mesiacov
- 151 Vývoj hrubej motoriky

ŠTVRTÁ ČASŤ

INÉ AKTIVITY

- 156 Hudba
- 157 Vonku
- 158 Pohyb v prvom roku života bábätka

KAPITOLA 7

ZAVEDENIE DO PRAXE

PRVÁ ČASŤ

KAŽDODENNÝ ŽIVOT

- 164 Denný rytmus
- 165 Rituály
- 166 Jedenie
- 177 Spánok

DRUHÁ ČASŤ

STAROSTLIVOSŤ O TELO

- 189 Oblečenie
- 190 Prebalovanie
- 192 Kúpanie
- 193 Cestovanie v aute
- 194 Nosenie dieťaťa
- 194 Prvé zúbky
- 195 Používanie cumlíka
- 196 Delenie sa
- 196 Kolika a reflux
- 197 Čas pred obrazkou

TRETIA ČASŤ

BEŽNÉ OTÁZKY

- 198 Búchanie/hádzanie/hryzenie/strkanie
- 201 Keď je dieťa na nás zavesené/úzkosť z odlúčenia
- 202 Dotýkanie sa a vkladanie vecí do úst
- 203 Zvládnutie našich každodenných úloh
- 204 Montessori s prihliadnutím na rozpočet

ŠTVRTÁ ČASŤ

ĎALŠIE SITUÁCIE

- 205 Súrodenci
- 208 Dvojčatá
- 209 Predčasne narodené deti
- 209 Byť adoptívnym rodičom
- 210 Telesné postihnutie alebo neurologické rozdiely

KAPITOLA 8

PRÍPRAVA DOSPELÉHO

- 214 Úloha dospelých
- 215 Ako sa pripraviť
- 215 Intelektuálna príprava
- 216 Fyzická príprava
- 217 Emocionálna a duchovná príprava
- 218 Sebavedomie a odpustenie
- 220 49 nápadov, ako si zachovať pokoj
- 222 Urobiť maximum

KAPITOLA 9

SPOLUPRÁCA

- 224 Nie sme v tom sami
- 227 Byť rodičom samoživiteľom alebo spolurodičom
- 228 Na jednej lodi
- 233 Čo hľadať u opatrovateľky alebo v jasliach
- 235 Lúčenie sa s bábätkom
- 236 Odkazy bábätku pre návštevníkov

ČO BUDE POTOM?

- 240 Batoľa
- 242 Nasledujúce roky
- 244 Štyri vývojové stupne
- 246 Cesta k mieru

- 248 India/Uganda (žijúci na Novom Zélande)
- 249 Veľká Británia
- 250 USA
- 251 Togo (žijúci v Japonsku)
- 252 Španielsko (žijúci v USA)
- 253 Nigéria
- 254 Holandsko

PRÍLOHY

- 256 Mílniky mesiac po mesiaci a príprava
- 262 Zoznam aktivít pre bábätka
- 271 Primitívne reflexy
- 272 Doplnkové čítanie

ÚVOD

1

- 02 Je načase zmeniť spôsob, akým sa dívame na bábätká
- 03 Ako sme sa dostali k Montessori
- 05 Prečo milujeme bábätká
- 06 Čo potrebujeme vedieť o bábätkách
- 08 Ako čítať túto knihu
- 10 Čo nám bábätká v skutočnosti hovoria

JE NAČASE ZMENIŤ SPÔSOB, AKÝM SA DÍVAME NA BÁBÄTKÁ

Dlhý čas sme sa nazdávali, že bábätká nie sú schopné rozumieť tomu, čo sa deje okolo nich. Mysleli sme si, že novorodeniatka toho veľa „nedokážu“. „Len veľa jedia, spia a plačú,“ tvrdili by mnohí dospelí, ale i deti. S bábätkami sme zaobchádzali ako s krehkými porcelánovými bábikami. Všetci nás presviedčali, že ich musíme pevne zavinúť, aby sme ich ochránili.

Potom sme zistili, že bábätká sa v prvých mesiacoch pozoruhodne veľa učia, a začali sme ich zahŕňať prehnanou starostlivosťou. Tlačili sme na ne, aby sa učili rýchlejšie, aby sa naučili čo najviac. Porovnávali sme ich s inými deťmi, obávajúc sa, že sa naše dieťa nevyvíja dostatočne rýchlo.

Uverili sme predstave, že nášmu dieťaťu musíme kúpiť tie najlepšie pomôcky: dokonalé vzdelávacie hračky, značkové oblečenie na zakrytie každej časti tela, zariadenie na kontrolu spánku, pomôcky, ktoré mu majú pomôcť naučiť sa sadnúť si skôr, posteľ, ktorá sa hojdá, aby ho uspala, videopestúnky, monitorovacie zariadenia a aplikácie na sledovanie všetkého, čo nám napadne.

Viete čo? Prestaňme s tým!

Zamerajme sa na ten nový život, ktorý sme priniesli do sveta. Pozrime sa na naše dieťa, aby sme zistili, aké sú jeho skutočné potreby – čo sa chce naučiť a ako ho môžeme podporiť všímavejším, pomalším a láskyplnejším spôsobom.

Čo keby sme k bábätkám pristupovali s rešpektom a naučili sa požiadať ich o povolenie skôr, ako s nimi budeme niečo robiť?

Čo keby sme bábätká najskôr pozorovali, kým by sme podľahli potrebe všetko dávať rýchlo do poriadku?

Čo keby sme sa na bábätká pozerali ako na silné a schopné bytosti, ako na prieskumníkov objavujúcich svet okolo seba, ktorí všetko vidia po prvýkrát?

Čo keby sme si uvedomili, že bábätká vstrebávajú všetko všetkými zmyslami už od narodenia (dokonca aj v maternici)?

Čo keby sa prebaľovanie, kŕmenie a ukladanie na spánok stali okamihmi spojenia namiesto toho, aby sme sa snažili mať ich čo najskôr z krku?

Čo keby sme spomalili a urobili si čas na rozhovor dokonca aj s novorodencom?

Čo keby sme bábätkám dopriali čas poležať si na obyčajnej podložke, aby sa natiahli a spoznali svoje telo?

Čo keby sme ich nestavali do pozícií, na ktoré ešte nie sú pripravené, napríklad by sme ich neučili sedieť a nedržali by sme ich za ruky, aby sa naučili chodiť skôr, ako budú ich svaly pripravené?

Čo keby sme uznali fakt, že bábätká majú svoje záchytné body – ich ruky, naše hlasy, miesta, kde ich kŕmime, a rytmus našich dní – ktoré im pomáhajú zorientovať sa?

Čo keby sme sa vykašľali na všetko, čo vraj potrebujeme, čo si musíme určite kúpiť, a namiesto toho by sme nášmu bábätku poskytli jednoduchý, krásny priestor?

Čo keby sme pochopili to, že každé bábätko je jedinečné, a že sme tu, aby sme im boli sprievodcami na tejto planéte a podporovali ich v tom, aby vyrástli do najlepšej verzie seba samých bez toho, aby sme na ne tlačili, a bez toho, aby sa cítili opustene?

Čo keby sme ležali v lese, na pláži, v parku a v horách a vystavili ich úžasnej sile rozmanitej prírody?

AKO SME SA DOSTALI K MONTESSORI

Keď sa Simone narodilo prvé dieťa, spomína si, že sa cítila hlboko dojatá schopnosťou vytvoriť nový život. S informáciami, ktoré mala, sa snažila urobiť to najlepšie, čo bolo v jej silách. Keď mal jej syn asi 18 mesiacov, natrafila na Montessori prístup a hneď jej všetko bolo oveľa jasnejšie. A ako mnoho rodičov i ona si želala, aby sa týmto zásadám priučila už skôr.

Keď sa jej narodilo druhé dieťa, aplikovala pri jeho výchove všetko, čo sa o Montessori metóde doposiaľ naučila. Absolvovala tiež Montessori výcvik (pred viac ako 15 rokmi); dnes sú z jej malých ratolestí už mladí dospelí ľudia. Simone pomáha rodinám uplatňovať Montessori princípy pri výchove ich detí prostredníctvom rodičovských Montessori kurzov, ktoré vedie v škole Jacaranda Tree Montessori v Amsterdame.

Junnifa pracovala ako manažérka stratégie pre automobilovú spoločnosť v Kentucky, keď náhodne objavila pedagogiku Montessori. Sprevádzala svoju mamu, učiteľku, na návšteve Montessori školy a to, čo tam videla, ju natoľko dojalo, že sa rozhodla absolvovať 6-týždňový úvodný kurz do Montessori pedagogiky, aby sa dozvedela viac.

Junnifa ukončila diplomový kurz AMI pre deti vo veku 0 – 3 týždňov pred narodením jej prvého dieťaťa. Všetky nadobudnuté poznatky využila a bola ohromená ich pozitívnymi účinkami na jej rodičovstvo a dieťa. Založila si blog nduoma.com, aby sa podelila o svoje skúsenosti. Bažila po ďalších informáciách, a tak sa rozhodla pokračovať v rozširovaní svojich vedomostí o vývoji dieťaťa. Absolvovala ďalšie diplomové kurzy AMI pre vekové skupiny 3 – 6 a 6 – 12 rokov a tiež školenie Resources for Infant Educators (RIE), čo je prístup k starostlivosti o deti založený na hlbokom rešpekte a dôvere v ich schopnosti.

Junnifa teraz prevádzkuje vlastnú Montessori školu s názvom Fruitful Orchard Montessori School v Abuja v Nigérii, kde žije so svojim manželom a tromi malými deťmi. Junnifa je súčasťou výkonnej rady združenia Association Montessori International (AMI), organizácie založenej Dr. Montessoriovou, ktorej cieľom je zachovať a propagovať doktorkinu prácu.

Zrod tejto knihy prebehol takpovediac bez námahy. Junnifa pricestovala do Amsterdamu z Nigérie, aby sa zúčastnila na niekoľkých zasadnutiach správnej rady AMI. Pri tejto príležitosti navštívila Simone, ktorá ju pozvala na večeru k sebe domov. Mali sme v pláne „poklábosiť si“, dobre sa najesť, ale do hodiny sme prišli na to, že obe túžime napísať knihu o Montessori princípoch pre bábätká. Junnifa odišla o niekoľko hodín neskôr, ale ešte predtým, ako sme potešili naše maškrtné jazýčky, stihli sme zostaviť osnovu knihy, ktorú práve teraz držíte v rukách.

Montessori prístup slúži každému rodičovi a každému dieťaťu od prvých týždňov, dní, hodín – a dokonca aj vtedy, keď je bábätko v maternici – len a len na prospech.

Deti sa od narodenia učia prirodzene, nie sú žiadne prázdne nádoby, ktoré treba naplniť. Pozorujú všetko. Komunikujú grganím a rôznymi výkrikmi. Nikdy sa neprestanú hýbať.

Ako doktorka Maria Montessoriová napísala vo svojej knihe *The Absorbent Mind* (Absorbujúca myseľ):

„[Dieťa] nie je v žiadnom ohľade pasívne. Neustále natrafí na nové podnety, vo svojom svete je aktívnym hľadačom. Samo od seba vyhledáva stimuly.“

Veľmi si prajeme, aby ste sa pomocou tejto knihy naučili, ako aplikovať Montessori princípy vo svojich domovoch od narodenia, ako reagovať na plač bábätiok, ako zistiť, čo bábätká túžia robiť, ako si zariadiť domov – a ako si splniť rodičovské povinnosti a vychovať smelé deti s veľkým srdcom, ktoré sú pripravené skúmať svet okolo seba s dôverou a rešpektom voči sebe, druhým i matke Zemi.

PREČO MILUJEME BÁBÄTKÄ

Je pravda, že bábätká si vyžadujú veľa času, v noci rodičov budia, niekedy je to s nimi poriadne vyčerpávajúce, napríklad, keď celé hodiny neutíšiteľne plačú. Prečo ich teda milujeme?

Bábätká nám pripomínajú, akí sme nevinní, keď prídeme na tento svet. Pri pohľade na novonarodené dieťa vnímame, že každý jeden človek začal život týmto spôsobom – narodil sa bez akýchkoľvek predsudkov, bez akýchkoľvek obáv, bez emocionálnej záťaže. Novorodiatka sú čisté a nepoškvrnené, sú iba samy sebou.

Bábätká nám dávajú nádej do budúcnosti. Narodenie nového dieťaťa v nás prebúdzá nádej v lepší svet, v ktorom by mohli vyrastať. Dúfame, že budú milovať učenie a spoznávanie, že sa naučia starať sa o ľudstvo a Zem a že už nikdy nedôjde k násilniu ani vojne.

Bábätká vidia svet po prvý raz. Pozorovať dieťaťko, ako vníma svet okolo seba, je silným emotívnym zážitkom. Spôsob, akým nazerá a skúma všetko navôkol po prvýkrát. Naše tváre, listy, slnko vykúkajúce ponad konáre. Pripomína nám to, aby sme sa pozerali na svet okolo nás opäť s úžasom.

Bábätká sa nevzdávajú ľahko. Môžeme sa posadiť a dívať sa, ako si dieťa natáhuje prstíky na nohách, a dookola sa pokúša pritiahnuť si ich k ústam, až kým sa mu to konečne nepodarí. Dieťa bude kopať do lopty na šnúrke až dovtedy, kým sa nenaučí presne ovládať svoje pohyby. Deti sa naučia vytrvalosti a húževnatosti, ak im dáme šancu.

Bábätká nám hovoria, čo potrebujú. Bábätká si nepomyslia: „Je teraz vhodný čas, aby som niečo chcelo?“ Svojím plačom nám hovoria, že majú špinavú plienku, že sú hladné alebo unavené, alebo že sa už nechcú hrať. Možno by sme ich dokázali na nejaký čas rozptýliť, ale i tak budú trvať na svojom, kým nebudú splnené ich potreby. Takáto priamosť je šikovná zručnosť.

Bábätká tak krásne voňajú. Ha! Ale dobre vieme, že je to pravda. Prečo bábätká tak pekne voňajú? Neexistuje nič lepšie ako vôňa čerstvo okúpaného dieťaťa.

Bábätká sú nový ľudský život. Stvoriť nový ľudský život je úžasný a silný zážitok. Výskumy ukazujú, že potrebu starať sa o deti máme v sebe hlboko zakorenenú. Pýtame sa sami seba: „Ako je možné, že je niečo také malé také dokonalé?“